



УДК 687.1.016 – 053.5

СУЧАСНІ МЕТОДИ ПРОЕКТУВАННЯ В ДИЗАЙНІ ШКІЛЬНОГО ФОРМЕНОГО ОДЯГУ

ВАСИЛЬЄВА Ірина, ЗАЛЕЦЬКА Анна, ВАСИЛЬЄВА Олена,
ЛАЗАРІВ Євгенія

Київський національний університет технології та дизайну, Київ, Україна
mirtochka@gmail.com

Представлено результати дослідження сучасних методів дизайн-проекткування в шкільному форменому костюмі різних країн світу та України. Визначено, що при створенні дизайну форменого костюма школярів використовують комбінаторні методи такі як: комбінаторика, трансформація, кінетизм, розробка безрозмірного одягу та одягу з цілого шматка тканини. Надано стислу характеристику методів та приклади їх використання.

Ключові слова: дизайн, сучасні методи проектування, шкільний формений одяг.

ВСТУП

Сьогодні дизайн-проекткування спрямовано на вирішення проблеми комфортності одягу, гармонійного поєднання людини з навколишнім середовищем і розробки нових форм. Для вирішення цих проблем розробляють нові універсальні методи проектування, використання яких дозволяє забезпечити задоволення значної кількості різноманітних потреб та запитів потенційних споживачів [1,2]. Сьогодні дизайнери пропонують нові шляхи розвитку в проектуванні одягу, застосовуючи такі методи як комбінаторика, модульне розгортання, кінетизм, проектування за принципом багатофункціональності. Це суттєво урізноманітнює та дозволяє створювати новий сучасний одяг для дорослих, дітей та підлітків. Особливо актуальним сьогодні є використання цих методів проектування в дизайні шкільного форменого костюма, що забезпечує виконання завдань, які пов'язані з розробкою нового асортименту даного виду одягу відповідно до сучасних вимог.

ПОСТАНОВКА ЗАВДАННЯ

Під час проектування сучасного шкільного форменого одягу необхідно забезпечити можливість використання його в різних умовах, можливість адаптації до особливостей будови тіла дітей, зміні його параметрів при зростанні і русі, адаптації до сезону і ситуації використання. Зважаючи на це при проектуванні необхідно забезпечити можливість трансформації, зміни комплектності та поєднання різних елементів та виробів в гардеробі школяра. Крім того в деяких країнах світу сьогодні в якості шкільного форменого костюму використовують незшитий одяг з цілого шматка тканини, який також забезпечує його комфортне використання. З огляду на це, метою даної роботи є виокремлення, аналіз та



систематизація інформації про сучасні методи проектування та їх використання в шкільному форменому одязі різних країн світу.

РЕЗУЛЬТАТИ ДОСЛІДЖЕННЯ ТА ЇХ ОБГОВОРЕННЯ

Відомо, що сьогодні в дизайні шкільного форменого костюму, відповідно до сучасних споживчих вимог, існує багато різноманітних завдань: можливість адаптації до зміни зросту та розмірних параметрів тіла дитини, сезону та ситуації використання тощо. Ці завдання можливо вирішити за допомогою сучасних підходів до формоутворення в дизайні одягу: комбінаторного, заснованого на варіабельності форм; модульного, з використанням дроблення форми костюма на однотипні елементи з подальшою «зборкою» і метод деконструкції, при якому руйнуються звичні форми [1-3].

Проведені дослідження сучасних видів шкільного форменого одягу в різних країнах світу та Україні показали, що при створенні їх дизайну використовують комбінаторні методи такі як: комбінаторика, трансформація, кінетизм, розробка безрозмірного одягу та одягу з цілого шматка тканини. Проведений аналіз асортименту шкільного форменого одягу України і країн Західної Європи показав, що всі вироби, представлені на зазначених ринках, виконані із застосуванням традиційних комбінаторних прийомів формоутворення, що дозволяє ефективно використовувати принцип взаємозаміни при формуванні комплектів. Для шкільного форменого одягу найбільш часто використовують метод комбінаторики для створення різноманітних комплектів з базових форм одягу, що входять до гардеробу школяра, а саме: жакету, піджака, джемпера, жилету, штанів, сорочки тощо. При цьому, якщо вводити додаткові форми одягу і оздоблення, кількість візуально різних комплектів збільшується та задовольняється потреба дитини у самовираженні [2, 3–5]. На рис. 1. представлено базові види асортименту та типові рішення комплектів шкільного форменого одягу для хлопчиків молодшої шкільної вікової групи.

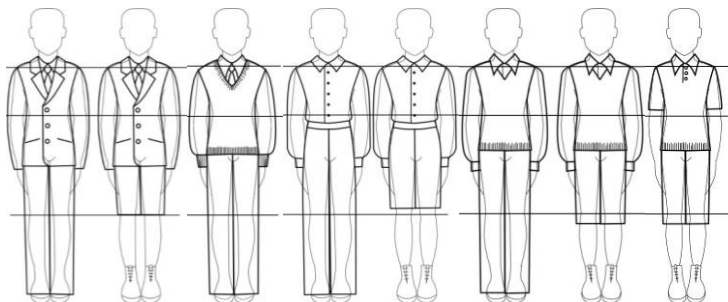


Рис. 1. Типові рішення комплектів шкільного форменого одягу для хлопчиків з базових видів асортименту

Одночасно з методом комбінаторики в проектуванні шкільного форменого одягу активно та часто використовують прийом стайлінга, тобто не міняючи конструктивно-технологічну складову апробованих рішень, що вже



випускаються, роблять акцент на візуальну різноманітність моделей шкільного форменого одягу за рахунок декорування або заміни фактури матеріалів. Цей прийом дозволяє додати виробам комерційно вигідний вигляд одночасно мінімізуючи витрати на їх проектування.

Окрім цього, на сьогодні в проектуванні шкільного форменого одягу використовують трансформацію окремих його елементів: можуть бути присутніми начіпні елементи, декор або аксесуари; передбачається збільшення або укорочення деталей [3–5]. Як показали проведені дослідження по виявленню споживчих вимог, цей дизайнерський підхід є актуальним при проектуванні форменого одягу школярів в багатьох країнах світу, що пов'язано з бажанням батьків учнів продовжити термін експлуатації виробів і бажанням дітей до різноманітності [5]. При експлуатації шкільного форменого одягу, в дизайн якого базується на принципах трансформації, споживачі самостійно можуть проводити комбінаторні операції, контролювати ступінь комфортності та адаптувати одяг до зміни розмірних ознак дитини у часі або у залежності від ситуації використання (повсякденне носіння, святкові події, кліматичні зміни). При цьому трансформація в одязі здійснюється на споживчому рівні, що зводиться до видозмін деталей готового виробу, перестановки, від'єднання або приєднання начіпних деталей [4]. На рис. 2. надано приклад використання трансформації в шкільному форменому одязі для дівчаток, що забезпечують регулювання ступеню прилеглості виробів до тіла дітей.

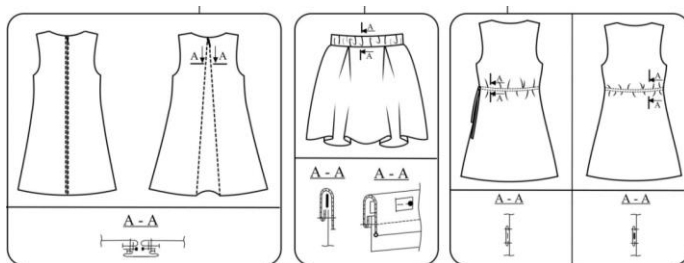


Рис. 2. Трансформація, що забезпечує регулювання ступеню прилеглості виробів до тіла

У більшості країн Західної Європи та США сьогодні на законодавчому рівні передбачено використання сигнальних елементів та аксесуарів в одязі для школярів, які видаються дітям безкоштовно. Це забезпечує помітність та безпеку школярів в нічний і вечірній час в місцях пересування автомобілів та інших видів транспорту. Метод кінетизму найчастіше використовують в проектуванні шкільного форменого костюму з зазначеними елементами. В основі даного методу лежить ідея руху форми та будь-якої її зміни, що найчастіше використовується при застосуванні об'єктів, що світяться, або містять світловідбиваючі елементи.

Ще один комбінаторний метод – метод безрозмірного одягу, що передбачає виготовлення одягу одного середнього розміру, який має гарну посадку на споживачах різної комплекції та розміру. Метод є актуальним в



дизайні одягу для школярів і реалізується у трикотажних виробках таких як джемperi, светри, жилети, джемperi-поло тощо.

Створення одягу з цілого шматка тканини – комбінаторний метод для створення одягу без застосування традиційних методів зшивання одягу з кроєних деталей. Цей метод з давна використовувався в традиційному одязі різних народів, який є основою шкільного форменого костюму в деяких країнах Азії: в Полінезії – саронг: в Індії і Пакистані – сарі, в Бутані – кіра. В багатьох країнах Азії такий тип одягу часто використовують як шкільний костюм.

ВИСНОВКИ

В роботі представлено аналіз та систематизовано інформації про сучасні методи проектування та їх використання сучасному дизайні в шкільного форменого одягу. Визначено, що поширеним методом проектування даного типу одягу є комбінаторні методи такі як: комбінаторика, трансформація, кінетизм, розробка безрозмірного одягу, з цілого шматка тканини.

ЛІТЕРАТУРА

1. Колосніченко М. В., Пашкевич К. Л. *Мода і одяг. Основи проектування та виготовлення одягу.* Київ: КНУТД, 2018. 238 с.
2. Денисова О. И. Сравнительный анализ ретроспективных и современных приемов конструирования школьной формы. *Известия высших учебных заведений. Технология текстильной промышленности. Кострома, 2014. № 5. С. 89–93.*
3. Васильєва І. В., Дорошенко О. В., Васильєва О. С. Удосконалення дизайн-проектування шкільної форми для дівчат на основі принципів трансформації. *Міжвідомчий науково-технічний збірник «Технічна естетика і дизайн».* Київ, 2018. № 14. С. 20–24.
4. Васильєва О. С., Колосніченко О. В., Васильєва І. В., Остапенко Н. В. Розробка класифікації видів і принципів реалізації функції трансформації дитячого шкільного одягу і гардеробу. *Теорія і практика дизайну. Технічна естетика* : збірник наукових праць. Київ, Дія. 2017. вип. 13. С. 27-41.
5. Васильєва І. В. Колосніченко М. В. Удосконалення процесу дизайн-проектування шкільної форми на основі принципів трансформації. *Наукові розробки молоді на сучасному етапі* : тези доповідей на XVI Всеукраїнській науковій конференції молодих вчених та студентів. Київ, 2017. Т.1. С. 179–180.

VASYLEVA I., ZALETSKA A., VASYLEVA O., LAZARIV Y.

MODERN PROJECTION METHODS IN THE DESIGN OF THE SCHOOL UNIFORMS

The results of a study on the use of modern design methods in school uniforms from around the world and Ukraine are presented. It is determined that in creating the design of uniforms for schoolchildren use combinatorial methods such as: combinatorics, transformation, kinetics, the development of dimensionless clothing and clothing from a whole piece of fabric. A brief description of methods and examples of their use is given.

Key words: *design, modern methods of design, school uniforms.*